

Aktion FN för jämställdhet

Inför internationella kvinnodagen 8 mars

Välkommen till vårt digitala event inför Aktion FN för jämställdhet. Vi kommer idag presentera aktionen, hålla ett pass om jämställdhet med fokus på flickor och kvinnors situation under pandemin samt diskutera hur vi på bästa sätt kan sprida aktionen i sociala medier.

Aktion FN

1. Globala målen,
- inför FN-dagen 24 okt
2. Mänskliga rättigheter
- inför MR-dagen 10 dec
3. Jämställdhet
- inför kvinnodagen 8 mars
4. Fred
- Första veckan i maj

Aktion FN är en aktion som görs av FN-elevföreningar på FN-skolor fyra gånger per år. Aktion FN ger er FN-elevföreningar chansen att sprida information och skapa engagemang för FN och en bättre värld. När FN-elevföreningarna arrangerar en aktion nås ungefär 10 000 personer. Så det vi gör har en enorm spridning, och genom spridning finns enorma möjligheter att påverka.

Genom Aktion FN är vi med och uppmärksammar och stödjer FN:s arbete samt bidrar till ett bättre samhälle lokalt och globalt.

Vissa paket fysiskt, nu digitalt på grund av corona-tider så det ser väldigt olika ut med de olika paketen.

Aktion FN för jämställdhet

Aktionens syfte: Lyfta vikten av att aldrig sluta kämpa för jämställdhet med fokus på flickor och kvinnors situation under pandemin.

Digital aktion: Sociala medier-kit och underlag för digitalt event.

Material på portalen

[Fn.se/portalen](https://fn.se/portalen) (lösenord:tunisien)

Trots att jämställdhet är en mänsklig rättighet har vi idag långt till en jämställd värld. Varje dag nekas flickor skolgång, tvingas in i barnäktenskap, utsätts för könstympning, våld och övergrepp. Covid 19-pandemin har dessutom förvärrat situationen för flickor och kvinnor. Att satsa på jämställdhet är en förutsättning för att säkerställa alla lika rätt till de mänskliga rättigheterna och är även ett av de viktigaste verktygen för att uppnå en inkluderande, fredlig och hållbar utveckling. Var med i Aktion FN för att uppmärksamma

vikten av att aldrig sluta kämpa för jämställdhet!

Vad? En digital aktion via sociala medier.

Varför? För att skapa engagemang för jämställdhet och projektet Flicka som stöttar FN:s arbete för flickor och kvinnors rättigheter.

När? Inför internationella kvinnodagen den 8 mars.

Elevmaterial som finns på portalen för FN-skolor: www.fn.se/portalen lösenord: **tunisien**

- Instruktioner i hur ni kan utföra aktionen digitalt i häftet Aktion FN för jämställdhet – elevmaterial
- Instagrambild och FB-bild
- Instagramstory bilder
- Filter till instagram
- Bakgrundsbilder till Zoom/teams/meets
- Underlag för digitalt event
- Underlag för quiz för Instagram

Jämställdhet

En presentation av Svenska FN-förbundet

Nu ska vi gå in på vad jämställdhet är, kopplat till globala målen och pandemin.

De globala målen

Det här är de globala målen för hållbar utveckling. På engelska: *The Sustainable Development Goals*, och ofta används förkortningen SDG.

På ett toppmöte i FN:s högkvarter i New York i september 2015 antogs Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Agenda 2030 är en utvecklingsagenda som består av 17 globala mål med sammanlagt 169 delmål och medel. De globala målen och Agenda 2030 syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor, samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser.

De globala målen talar om hållbar utveckling utifrån tre lika viktiga perspektiv: social, ekonomisk och miljömässig hållbar utveckling.

Mål 5: Jämställdhet

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt

Kvinnor och mäns rätt till lika möjligheter, rättigheter och skyldigheter

Rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser

Jämn fördelning och lika maktförhållanden

En stor del av arbetet för en hållbar utveckling har koppling till jämställdhet och specifikt mål 5 som handlar om just jämställdhet. Jämställdhet är en förutsättning för en hållbar och fredlig utveckling. Jämställdhet handlar om en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser. Alla former av våld och diskriminering drabbar såväl individen som hela samhället. Att avskaffa alla former av våld och diskriminering mot kvinnor och flickor är inte bara en grundläggande mänsklig rättighet, utan också avgörande för att människor och samhällen ska utveckla sin fulla potential.

Jämställdhet

Jämställdhet är ett politiskt begrepp som betonar jämlikhet mellan kön. Jämställdhet brukar definieras som att kvinnor och män ska ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom livets alla områden.

För att uppnå jämställdhet skall kvinnor och män behandlas lika. Detta är något som på flera områden i samhället inte uppfylls. Till exempel ska kvinnor och män ha lika lön för likvärdigt arbete och lika tillgång till god och säker hälso- och sjukvård.

Jämställdhetsarbetet kan ha olika fokus. Det kan handla om att kvantitativt uppnå en jämn fördelning av kvinnor och män, eller om att vidta åtgärder för att förändra maktförhållanden mellan könen.

Delmål till mål 5

5.1 Utrota diskriminering av kvinnor

5.2 Utrota våld mot och utnyttjande av kvinnor och flickor

5.3 Avskaffa tvångsäktenskap och könsstympning

5.4 Värdesätt obetalt omsorgsarbete och främja delat ansvar i hushållet

5.5 Säkerställ fullt deltagande för kvinnor i ledarskap och beslutsfattande

5.6 Allmän tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

5.A Lika rätt till ekonomiska resurser och ägande samt tillgång till finansiella tjänster

5.B Stärk kvinnors roll med hjälp av teknik

5.C Skapa lagar och handlingsplaner för jämställdhet

För att uppnå jämställdhet är de globala målet för jämställdhet uppdelat efter 9 delmål som gemensamt arbetar för en mer hållbar värld.

5.1 Utrota diskriminering av kvinnor och flickor

Avskaffa alla former av diskriminering av alla kvinnor och flickor överallt.

5.2 Utrota våld mot och utnyttjande av kvinnor och flickor

Avskaffa alla former av våld mot alla kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet, inklusive människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering.

5.3 Avskaffa tvångsäktenskap och könsstympning

Avskaffa alla skadliga sedvänjor, såsom barnäktenskap, tidiga äktenskap och tvångsäktenskap samt kvinnlig könsstympning.

5.4 Värdesätt obetalt omsorgsarbete och främja delat ansvar i hushållet

Erkänna och värdesätta obetalt omsorgs- och hushållsarbete genom att tillhandahålla offentliga tjänster, infrastruktur och socialt skydd samt genom att främja delat ansvar

inom hushållet och familjen, i enlighet med vad som är nationellt lämpligt.

5.5 Säkerställ fullt deltagande för kvinnor i ledarskap och beslutsfattande

Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.

5.6 Allmän tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Säkerställa allmän tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och reproduktiva rättigheter i enlighet med överenskommelserna i handlingsprogrammet från den internationella konferensen om befolkning och utveckling, Pekingplattformen samt slutdokumenten från respektive översynskonferenser.

5.A Lika rätt till ekonomiska resurser och ägande samt tillgång till finansiella tjänster

Genomföra reformer för att ge kvinnor lika rätt till ekonomiska resurser, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom samt tillgång till finansiella tjänster, arv och naturresurser, i enlighet med nationell lagstiftning.

5.B Stärk kvinnors roll med hjälp av teknik

Öka användningen av gynnsam teknik, i synnerhet informations- och kommunikationsteknik, för att främja kvinnors egenmakt.

5.C Skapa lagar och handlingsplaner för jämställdhet

Anta och stärka välgrundad politik och genomförbar lagstiftning för att främja jämställdhet och öka alla kvinnors och flickors egenmakt på alla nivåer.

Hur har pandemin påverkat kvinnor och flickor?

Nu ska vi prata om hur Covid-19 och den nuvarande pandemin har påverkat kvinnor och flickor på olika sätt.

Vi kommer även prata lite om hur FN arbetar för att skydda flickors och kvinnors rättigheter under pandemin.

Om pandemin

”Covid-19 is the greatest test that we have faced since the formation of the United Nations”

- António Guterres, FN:s generalsekreterare

Det här citatet är från António Guterres, FN:s generalsekreterare. FN grundades 1945 och det här citatet återspeglar verkligen innebörden av pandemin och dess effekter världen över.

Om pandemin

- Snabbaste växande globala hälsokrisen på ett århundrande.
- Stora socioekonomiska utmaningar.
- Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.

Covid-19 bröt ut i december 2019 och träffade Europa hårt i februari 2020. Sedan dess har nästan alla länder i världen genomlidit nedstängningar av skolor, arbetsplatser och hela samhällen.

Covid-19-pandemin är den snabbaste globala hälsokrisen på ett århundrande. Pandemin innebär inte enbart att människor dör från Covid-19 utan det finns andra stora socioekonomiska utmaningar.

Många har inte kunnat lämna hemmen på grund av reserestriktioner och pandemin har inneburit en fruktansvärt tuff nedgång i världsekonomin, som vi förmodligen kommer se konsekvenserna av under flera år framöver.

Många familjer har slungats i fattigdom och vi har även sett att många utvecklingstrender, så som minskad hunger och minskad fattigdom, kommer uppleva ett bakslag.

Lästips:

Läs mer om hur Covid-19 har påverkat utvecklingen i världen i UNDP:s rapport "*Covid-19 and Human Development: Assessing the Crisis, Envisioning the Recovery*".

Länk: <http://hdr.undp.org/en/hdp-covid>

Fyra huvudteman

- Mäns våld mot kvinnor i hemmet.
- Kvinnor i frontlinjen mot pandemin.
- Flickors utbildning.
- Barnäktenskap och kvinnlig könsstympning.

Foto: Anwarul Haque/UNICEF/Alamy

Vi kommer lyfta hur pandemin har påverkat kvinnor och flickor genom att kolla på fyra huvudteman:

- Mäns våld mot kvinnor i hemmet
- Kvinnor i frontlinjen mot pandemin.
- Flickors utbildning.
- Barnäktenskap och kvinnlig könsstympning.

Dessa teman representerar inte alla sätt som kvinnor och flickor har påverkats under pandemin, men är ett par exempel.

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor i hemmet

”varje könsrelaterad våldshandling som resulterar i fysisk, sexuell eller psykisk skada eller lidande för kvinnor, samt hot om sådana handlingar, tvång eller godtyckligt frihetsberövande, vare sig det sker i det offentliga eller privata livet”

Vi ska börja med att se vad mäns våld mot kvinnor faktiskt är. Här ser ni definitionen. Som ni förstår så är det väldigt brett och det kan exempelvis handla om våldtäkt, stryptag och mord, men även om att bli hotad, skrämmd eller bli tvingad till kränkande handlingar. Det handlar även om att bli isolerad av förövare från omvärlden, och att man inte får röra sig fritt i hemmet.

Det är viktigt att komma ihåg att det inte är några särskilda kvinnor som drabbas, och det går inte heller att se vilka män som är förövare.

Läs mer om mäns våld mot kvinnor, och hur man kan få hjälp, på Kvinnofridslinjen: <https://kvinnofridslinjen.se/sv/om-vald-mot-kvinnor/>

Vad händer när man blir utsatt för könsbaserat våld?

- Kort- och långsiktiga fysiska, mentala, sexuella och reproduktiva hälsoproblem.
- Depression, fysiska skador eller dödlig utgång.

Beroende på vilket slags våld man blir utsatt för så får det olika konsekvenser. Det kan vara både kort- och långsiktiga problem, som drabbar dig på olika sätt. Det kan vara allt ifrån depression, fysiska skador till en dödlig utgång.

Lästips!

WHO – *Violence against women* <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women>

Innan covid-19

- Våld mot kvinnor är ett stort globalt problem.
- 1 av 3 kvinnor globalt har blivit utsatt för fysiskt eller sexuellt våld under sin livstid av sin partner.
- Nästan 40% av mord på kvinnor sker av män i deras närhet.
- Påverkansarbete i olika former, samtalsterapi och hembesök har varit framgångsrika förebyggande metoder.
- Våld mot kvinnor ökar i konflikt.

Redan innan Covid-19 så var våld mot kvinnor ett stort globalt problem. FN:s beräkningar visar att en av tre kvinnor globalt har blivit utsatt för fysiskt eller sexuellt våld under sin livstid av sin partner. Samtidigt så har nästan 40% (38%) av de mord som sker på kvinnor begåtts av deras partner.

Att arbeta för förändring på olika sätt som med samtalsterapi och hembesök har varit framgångsrika i att förebygga och/eller minska våld i nära relationer. Detta krävs så klart att det finns ett hälsosystem där man kan träffas för samtalen och att det är möjligt att genomföra hembesök.

Man vet också att våld mot kvinnor i olika former ökar under eller efter konflikt. Det kan vara våld från en nära partner men det kan även vara sexuellt våld begått av män som kvinnorna inte känner.

Lästips!

WHO – *Violence against women* <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women>

Efter covid-19

- Våldet mot kvinnor har ökat under pandemin.
 - Fysiskt, sexuellt och psykologiskt.
- Påverkar förebyggande arbetet mot våld mot kvinnor.
- Svårare att få stöd om man redan är utsatt.
- Ca 15 miljoner fler fall av könsbaserat våld för varje tre månader som länder är nedstängda.

LOCKDOWNS ARE INCREASING THE RISK OF VIOLENCE AGAINST WOMEN AND GIRLS

Efter att pandemin slog till har vi sett att våldet mot kvinnor har ökat under denna tid, både fysiskt sexuellt och psykologiska former. Pandemin har för många längre inneburit reserestriktioner och nedstängningar av samhället, vilket påverkar de åtgärder man har på plats för att förebygga eller minska våldet inte kan implementeras eller fullföljas. Det kan även handla om att de instanser offer har att vända sig till för att få hjälp har stängt eller behövt lägga sitt fokus på insatser mot Covid-19.

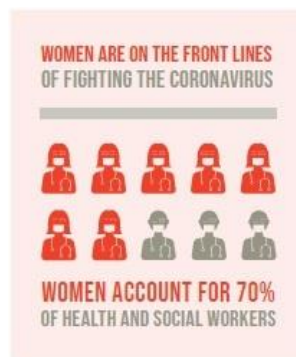
Enligt UNFPA:s beräkningar så innebär en total nedstängning av samhällen (lockdown) under sex månaders tid en ökning med 31 miljoner ytterligare fall av könsbaserat våld, och för varje tre månader utöver denna period räknar man med 15 miljoner nya fall.

Kvinnor i frontlinjen mot pandemin

Om kvinnor i hälsosektorn

- Ca 100 miljoner kvinnor världen över arbetar i hälsosektorn.
- 70% av arbetsstyrkan.

Överlag så är det framför allt kvinnor som arbetar i hälsosektorn världen över. FN beräknar att ca 100 miljoner kvinnor arbetar i just hälsosektorn, och tillsammans utgör de ca 70% av den totala arbetsstyrkan.

Under pandemin har detta inneburit att en stor börda har fallit på just kvinnor, eftersom det framför allt är dem som arbetar på frontlinjen. Det är också vanligt i många länder att hälsosektorn redan innan pandemin led av resursbrist och var överbelastad. När sedan pandemin kommer så blir givetvis trycket ännu värre.

Efter covid-19

- Högre risk för att bli infekterade och själva dö.
- SRHR som mödravård, preventivmedel, och säker abort nedprioriteras.

Foto: Alexander Nungu/WHO/UNAIDS

De som arbetar i hälsosektorn och i frontlinjen mot pandemin utsätts också så klart för högre risk att bli infekterade och själva dö av Covid-19. Världen över har sjukvårdspersonal drabbats av corona på grund av att de arbetar med det dem gör. Stödet inom hälsosektorn för SRHR, dvs sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, har även försvårats och nedprioriterats under pandemin. I en sektor där resurserna ofta är få och det redan är svårt, och ibland kontroversiellt, att satsa på hälsovård riktad mot just kvinnor och flickor, har sett en nedgång i stödet man erbjudit. Det handlar bland annat om att få stöd från hälsovården under en graviditet och förlossning, få tillgång till familjeplanering som preventivmedel, och att kunna genomgå en säker abort. Det kan handla om svårigheter att få fram leveranser, finansiella svårigheter, att personalen behöver stötta upp i arbetet mot Covid-19 istället, eller att man med anledning av reserestriktioner inte kan ta sig till kliniker.

Flickor och utbildning

Om flickors rätt till utbildning

- En mänsklig rättighet.
- Skapar långsiktig utveckling.
- Ett mål och ett medel för att nå de globala målen för hållbar utveckling.

Det är en mänsklig rättighet att få utbildning, vilket står i både deklARATIONEN om mänskliga rättigheter och i barnkonventionen. Det är även ett av de globala målen som ska nås till 2030.

Utbildning är dock mer än så – det är en grund för att kunna skapa en hållbar utveckling. Hur ska vi kunna hitta innovativa lösningar till samhällsutmaningar, om man inte fått lära sig skriva?

Hur ska vi kunna säkerställa ett jämlikt samhälle där alla har lika möjligheter, om man inte kan läsa? Eftersom ungefär hälften av jordens befolkning är just kvinnor och flickor så är det också det mest logiska – om vi inte säkerställer att de har samma möjligheter och rätt till utbildning som pojkar och män har, går vi alltså miste om den kompetens och potential dessa flickor och kvinnor sitter på.

Vad händer när man inte får en utbildning?

- Påverkar framtida inkomst och möjligheter.
- Ojämlighet inom samhällen ökar.
- Risk för barnäktenskap ökar.
- Risk för konflikt ökar.

Det finns flera olika konsekvenser när man inte får en utbildning. Givetvis påverkar det individen i sig – det påverkar den framtida inkomsten och de möjligheter han eller hon kan få på arbetsmarknaden.

Det bidrar även till en ökad ojämlikhet inom och mellan samhällen, då det ofta är marginaliserade och redan utsatta grupper i samhället som ofta får stå utan.

För många flickor kan det även påverka mer än så – att inte få gå i skolan utsätter dem för en högre risk att bli bortgifta i ung ålder.

Man har även sett korrelationer mellan ökad risk för konflikt i de samhällen där man har en lägre utbildningsnivå, vilket skulle innebära att ju mer utbildad befolkningen är, desto större är chansen att bevara ett fredligt samhälle.

Trenden innan Covid-19

- 9 av 10 barn globalt började skolan.
- Fler flickor fick möjlighet till utbildning.
- 200 miljoner barn skulle vara utanför skolan år 2030, varav 130 miljoner flickor.

Innan pandemin kom så såg man en väldigt positiv trend världen över, där allt fler och fler barn har fått möjlighet att gå i skolan under de senaste decennierna. Innan Covid-19 utbröt så var det nio av tio barn globalt som började skolan, och även om det innebar att ca 124 miljoner barn i grundskoleåldern inte fick samma möjlighet, var det fortfarande framsteg.

Det var framför allt flickor man hade sett en positiv trend för att allt fler fick börja i skolan. Trots framstegen så beräknade FN att ca 200 miljoner barn ändå skulle stå utanför skolan år 2030, varav en majoritet skulle vara flickor.

Efter Covid-19

- 1,3 miljarder barn påverkades av nedstängda skolor i 190 länder.
- 735 miljoner barn vet inte när de kommer tillbaka till skolan.
- 11 miljoner flickor kanske inte kommer tillbaka alls.

När pandemin var som värst och flest länder hade infört nedstängningar så beräknade FN att ca 1,3 miljarder barn påverkades. Av detta visste fortfarande inte 735 miljoner barn under hösten när de skulle kunna komma tillbaka till skolan, och man räknar med att ca 11 miljoner flickor kanske inte kommer tillbaka till skolan alls. Det beror på flera anledningar, bland annat att flickorna kan ha riskerats att giftas bort under denna tid de har varit hemma istället, att familjen har drabbats ekonomiskt av pandemin och inte längre har råd att skicka sin dotter till skolan, eller att hon kommit efter i sina studier då hon kanske inte har kunnat följa distansutbildningen eller behövt hjälpa till i hemmet istället för att studera om dagarna.

Barnäktenskap och kvinnlig könsstympning

Om barnäktenskap

- En eller båda är under 18 år gammal.
- Sker världen över.
- Majoritet är flickor.
- En skadlig tradition som handlar om makt över flickor och kvinnor, men även drivs av fattigdom.

Vi börjar med att titta på vad barnäktenskap faktiskt är. Barnäktenskap är när en eller båda parter är under 18 år gammal. Barnäktenskap sker världen över men är vanligast i Sydasiens och Afrika söder om Sahara. Även pojkar giftas bort men en klar majoritet är flickor. Det är en skadlig tradition och sedvänja som har genomfört i tusentals år. Det är en tradition som stärker den patriarkala makten i samhället och handlar i grunden om att ha makt över kvinnor och flickor. Det finns dock många olika lokala kulturella och sociala normer som stärker denna tradition, och det skiljer sig både inom och mellan länder. Fattigdom är även en vanlig drivkraft, där många fattiga familjer ser det som en sista utväg att gifta bort sin dotter för att ha råd att ge familjen mat på bordet om dagarna.

Vad händer när man gifts bort?

- Flickorna tvingas ofta sluta skolan.
- Förlorar rätten till sin kropp och blir ofta gravida i tidig ålder.
- Komplikationer i samband med graviditet och förlossning en av de vanligaste dödsorsakerna bland unga flickor.

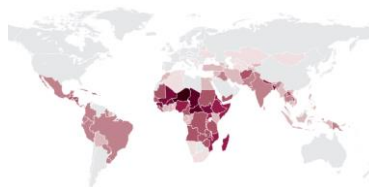
Foto: Svenska FN-förbundet

Det finns många farliga konsekvenser av barnäktenskap, så som att flickorna ofta tvingas att sluta skolan för att ta hand om hemmet istället, eller att de förlorar rätten till sin kropp. Det blir ofta mannen som bestämmer om eller när de ska ha sex, och om de ska använda preventivmedel. Det innebär att ånga unga flickor ofta blir gravida innan deras kroppar är redo för det, vilken är förenat med livsfara för många. Idag är komplikationer i samband med graviditet och förlossning en av de vanligaste dödsorsakerna för tonårsflickor världen över.

Innan covid-19

- 33 000 barnäktenskap varje dag.
- Trenden gick åt rätt håll.
- FN-program skulle stoppa 60 miljoner barnäktenskap mellan 2020 och 2030.

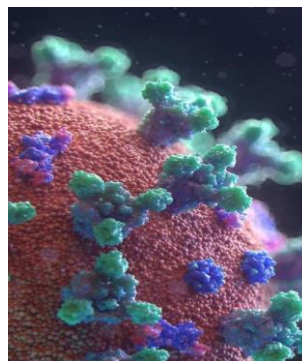

Innan Covid-19 bröt ut så inleddes ca 33 000 barnäktenskap varje dag, eller ca 12 miljoner per år. Trenden gick däremot åt rätt håll – många samhällen och stater har tagit avstånd från den skadliga sedvänjan under de senaste åren. Detta syns inte på statistiken och siffrorna, vilket har att göra med att jordens befolkning ökar varje år. Att avskaffa barnäktenskap är ett av delmålen i de globala målen för hållbar utveckling. För att kunna nå det delmålet behövde framstegen ske tolv gånger snabbare. Program som FN implanterade som syftade att stoppa barnäktenskap beräknade att stoppa eller förebygga 60 miljoner barnäktenskap mellan år 2020 och 2030.

Efter covid-19

- Program skjuts fram eller ställs in
- För varje års försening av program kommer ca 7,4 miljoner barnäktenskap ske.
- Drivkrafterna har intensifierats, så förmodligen kommer det ske en ökning av barnäktenskap.

När pandemin bröt ut tvingades FN att ställa in fler program världen över, på grund av nedstängningar, reserestriktioner och regler kring social distansering. Många av metoderna i programmen handlar om att ha en dialog, träffas i grupper och samtala för att öka kunskapen om konsekvenserna. FN räknar med att varje års försening av dessa program kommer innebära att man inte kan stoppa ca 7,4 miljoner barnäktenskap/år.

Man ser även att drivkrafterna bakom barnäktenskap, så som fattigdom, har intensifierats vilket kommer innebära att ytterligare fler barn kommer att tvingas in i äktenskap.

Om kvinnlig könsstympning

- Skär bort eller skadar delar av en flickas könsorgan utan medicinsk anledning.
- Ofta i primitiva former utan bedövning.
- Livsfarliga konsekvenser på kort och lång sikt.

Foto: UNICEF/Arngren - Borzini

Kvinnlig könsstympning är när man skär bort eller skadar delar av en flickas könsorgan utan medicinsk anledning. Detta ingreppet sker ofta i väldigt primitiva former med rakblad, rakhyvel eller en glasskärva som hjälpmedel, och utan bedövning. Det är oftast inte heller i kliniska former det sker, vilket ökar risken för infektioner. När ingreppet sker beror på den lokala och kulturella kontexten men kan sträcka sig från att flickan är ett par dagar gammal till kommer in i tonåren.

Vad händer när man könsstympats?

- Stor risk för infektioner.
- Kan ta timmar att kissa.
- Smärta vid sex.
- Kan behöva sprättas upp när man föder barn, för att sedan sys ihop igen.

Foto: IMN Bryde Hallam

Innan Covid-19

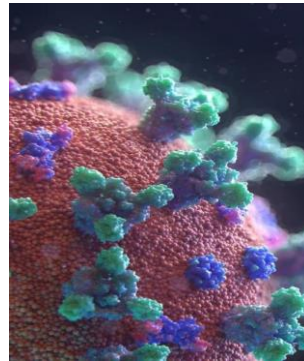
- Runt 200 miljoner kvinnor och flickor världen över har blivit utsatta.
- Under 2020 könsstämpades ca 4,1 miljoner flickor och kvinnor.
- FN beräknade att man skulle stoppa runt 46,5 miljoner fall av kvinnlig könsstämpling mellan 2020 och 2050.

Efter Covid-19

- Program stoppas.
- "Cutters" har kommit på nya sätt att hitta flickorna.
- Två miljoner fall av kvinnlig könsstympning som hade kunnat förebyggas kommer ske det närmsta årtiondet.

Precis som med programmen mot barnäktenskap har Covid-19 även inneburit att program mot kvinnlig könsstympning har stoppats. De som genomför könsstympningarna har under pandemin hittat nya vägar att genomföra dessa övergreppen, som att gå från dörr till dörr och knacka på. Enligt beräkningar från FN kan pandemin resultera i två miljoner fall av kvinnlig könsstympning det närmsta årtiondet, vilka man hade kunnat stoppa eller förebygga om programmen fick fortgå som planerat.

FN:s arbete i respons mot Covid-19

Nu ska vi titta på ett exempel på hur FN arbetar för att bemöta utmaningarna pandemin har bidragit till.

FN:s befolkningsfond UNFPA

- Det FN-organ som arbetar för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter världen över
- Alla kvinnors, mäns och barns rättigheter till att leva ett hälsosamt liv
- Målet: Säkerställa allas tillgång till familjeplanering, eliminera mödradödlighet som går att förebygga, eliminera könsbaserat våld och skadliga traditioner ex. barnäktenskap och kvinnlig könsstympning

FN består av ett flertal olika program och fonder, och flera av dem arbetar på olika sätt för att stärka flickors rättigheter. Ett av dessa är FN:s befolkningsfond, UNFPA

FN:s befolkningsfond, på engelska United Nations Population Fund (UNFPA), är det FN-organ som arbetar för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) världen över. FN:s befolkningsfonds arbete ska syfta till alla kvinnors, mäns och barns rättigheter att kunna leva hälsosamma liv. Därför är FN:s befolkningsfonds officiella verksamhetsmål och vision att säkerställa allas tillgång till familjeplanering, eliminera all mödradödlighet som går att förebygga och eliminera könsbaserat våld och skadliga traditioner som barnäktenskap och kvinnlig könsstympning.

2020 var ett speciellt år för UNFPA, då det inkluderade två viktiga milstolpar inom SRHR: 50 år sedan UNFPA började sin verksamhet och 25 år sedan världens ledare antog en progressiv agenda för ett globalt engagemang för SRHR och befolkningsfrågor vid den internationella befolkningskonferensen (ICPD) i Kairo 1994.

Dessa två händelser har fundamentalt format kvinnors liv och hjälpt till att bryta ner

normativa, sociala och ekonomiska hinder för kvinnor att utöva sina sexuella och reproduktiva rättigheter. Som ett resultat har fler kvinnor idag tillgång till information och hälsotjänster de behöver för att själva bestämma om, när eller hur ofta att bli gravida, få nödvändig hjälp vid förlossningar och har även gjort att fler unga människor idag har tillgång till sexualundervisning etc.

Under det här viktiga året bröt även covid-19-pandemin ut, vilket kommit att påverka arbetet. UNFPA:s rapport SWOP 2020 belyser tre områden som kvinnor och flickor skadas inom: kvinnlig könsstympning, barnäktenskap och *"son preference"*. Det är fortfarande svårt att fastslå exakt vilka följder pandemin kommer att resultera i. Det vi vet är att det är viktigare än någonsin arbeta för att förhindra dessa skadliga företeelserna och stå upp för kvinnors och flickors rätt till sin egen kropp.

UNFPA:s arbete kring Covid-19

- Global Response Plan.
- Distribuerar utrustning och stöttar hälsovården.
- Säkerställa tillgång till SRHR.
- Arbetar mot könsbaserat våld.

UNFPA lanserade tidigt en global plan för hur de ska hantera pandemin och dess utmaningar och konsekvenser. Tre exempel på vad de gör är:

Distribuerar utrustning och stöttar hälsovården i humanitära kontexter och svaga stater

Säkerställa tillgången till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Arbetar mot könsbaserat våld

FN-förbundets projekt Flicka

Projektet för flickors rättigheter

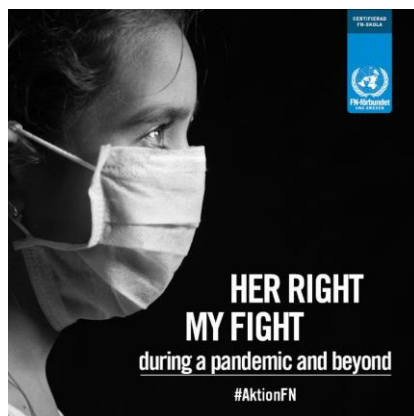
- Stöttar UNFPA i Etiopien.
- Fokus på att stoppa barnäktenskap och kvinnlig könsstympning.
- Ersätter fysiska möten med digitala kanaler, WhatsApp och mentorer.

Projektet Flicka har FN-förbundet drivit sedan 2011. Vi samlar in medel till FN:s befolkningsfond, som är vår samarbetspartner, som implementerar projektet med hjälp av olika aktörer. Projektet tar plats i Etiopien, i de norra delarna av landet i regionen Afar. Syftet med projektet är att stärka flickors rättigheter och de fokuserar därför på att stoppa barnäktenskap och kvinnlig könsstympning. Det handlar om att alla har rätt till sin egen kropp, rätt att välja vem – eller om – de ska gifta sig med, och hur detta är viktigt för att skapa en hållbar utveckling. Det handlar inte bara om att säkerställa enskilda flickors goda hälsa, utan om att inkludera flickor och kvinnor för att samhällen ska röra sig framåt.

Det finns olika metoder inom projektet, som diskussionsgrupper, utbildning av nyckelpersoner (nätverk och religiösa ledare), media och kommunikationskampanjer, skolpaket, stöd till kvinnoklinik och utbildning av hälsoarbetare och barnmorskor. UNFPA har under Covid-19-tiden anpassat sina metoder för att nå ut till samhällen och för att skydda flickor från skadliga sedvänjor. Dessa metoder inkluderar att ha mentorer till flickorna, som kan följa upp med flickorna genom bland annat WhatsApp. De använder även media som radio och tv för att nå ut med information och kunskap.

Var med i Aktion FN för jämställdhet

Nu tänker vi dela in er i små grupper och ni kommer få ungefär 20 minuter på er att diskutera hur vi kan sprida budskapet för aktionen på bästa sätt. Det vore bra om ni valde ut en person som skrev ner vad ni diskuterar i ett dokument. Det behöver inte vara några utförliga anteckningar, det räcker att skriva i punktform. Efter 20 minuter återsamlas vi i helgrupp för en diskussion. Ni får då välja ut en av diskussionsfrågorna som ni vill redovisa. För presentationen får ni ungefär 5 minuter.

Personen som antecknat får gärna klistra in det ni diskuterat i chatten. Vi kommer att spara alla idéer. Efter eventet kommer vi att maila ut en sammanställning av era idéer som ni kan inspireras av.

Vi kommer även hoppa in i grupperna för att se hur det går för er och eventuellt svara på frågor om ni har några. Diskussionsfrågorna kommer vi lägga in i chatten så att ni även kan se dem där.

Workshop: Diskussion

- Vilka tidigare erfarenheter har ni av digitalt engagemang?
- På vilket sätt kan vi skapa digitalt engagemang och få stor spridning av Aktion FN för jämställdhet?

Ta en bild med era mobiler på frågorna innan vi delar skickar iväg er i grupperna. Har ni några frågor innan vi skickar iväg er i break up-rooms? Lycka till!

Tack!

Efter nästa aktionen tänker vi att vi kommer ha ett uppföljande möte för er som är intresserad av att starta ett projekt för jämställdhet. Så här kommer informationen gå ut....Våra kontaktuppgifter är...

Tack för idag och lycka till med aktionen!